

Janez Rožencvet:

Kraljevska kri

L
Z dvojnimi zidom sta bili druga proti drugi zagrajeni deželi, ki sta nekdanj živeli v miru in prijateljstvu. Med zidovima je ležal mrtev pas, kamor se je le redkokdaj upal stopiti človek. Če je stopil, je skoraj vselej plačal korak z življenjem, ker ga je straža na nasprotnem zidu brez usmiljenja ustrelila.

Tako je mejni pas prestrezal žrtve sovraštva, kateremu je dvojni zid branil, da se ni brez konca in kraja s krvavim klanjem in požiganjem prelivalo iz dežele v deželo.

Vladal je pa v eni deželi kralj Ljudomil, ki je imel sina Boleslava, a v drugi kralj Vladislav, ki je imel hčerko Zinjido. Kralj Vladislav in kralj Ljudomil se nista med seboj več vojskovala, kakor sta se še njuna očeta in kakor so se dolgo vojskovali njiu predniki. Da nista bila vzgojena še v sovraštvu, bi bila morda celo postala prijateljca. Vendar pa svojih otrok že nista več učila sovraštva, čeprav jih tudi k prijateljstvu nista navajala.

Tako sta kraljevič Boleslav in kraljična Zinjida odrasla, ne da bi se kot soseda poznala. Le po pripovedovanju sta drug za drugega znala ter vedela, da sta bila pred dvesto leti njuna prednika bratranca.

Primerilo se je pa, da je prišel na dvor

kralja Vladislava slaven slikar, čigar roka je naslikala dosti vojska, slavnostnih dogodkov in podob imenitnikov svojega časa. Kralji so vabilj tega slikarja, plačevali njegove umotvore s suhim zlatom ter mu dajali navdušena priporočila za druge dvore. Zato je tudi kralj Vladi-

slav slavnega mojstra kraljevsko sprejel ter naročil pri njem podobo svoje hčerke, kraljične Zinajide.

Mojster je naslikal kraljično tako lépo, kakor je bila v resnici, in kraljevski oče je bil z umotvorom na moč zadovoljen. Z veseljem je odšel cekine ter naročil pri slikarju še novo podobo svetega Jurija za svojo kapelo. To sliko naj bi pa mojster napravil doma, kjer je imel učence in pomočnike, ter jo kralju poslal. Zato je slikar v kapeli vzel samo mero za sliko in napravil majhen osnutek, potem pa z risbami, ki jih je napravil za podobo kraljične Zinajide, z bogatim plačilom in navdušenim priporočilom kralja Vladislava odšel.

Na svoji poti je ta slikar po ovinku prišel na dvor kralja Ljudomila in tudi kralj Ljudomil je slavnega mojstra kraljevsko sprejel. Ker je bil pa sam že pri drugem slikarju naročil, kar je mislil, ga je napotil k svojemu sinu, kraljeviču Boleslavu, da bo morda on kaj naročil.

Tako je slikar kraljeviču pokazal svoje osnutke in risbe, med temi tudi obraz kraljične Zinajide. Ko je kraljevič Boleslav zagledal prelepi deklinški obraz, je hotel precej vedeti, koga risba predstavlja. Nerač mu je mojster povedal, zakaj vedel je, da kraljevska sosedna ne živita v prijateljstvu. Slikar na dvoru kralja Ljudomila iz previdnosti niti ni pokazal priporočila kralja Vladislava. Navzlic temu je kraljevič Boleslav slikarju najlepšo risbo na mestu drago odkupil in naročil pri njem še svojo sliko.

Ko ga je slikar slikal, je moral na kraljevičeva vprašanja skoro nenehoma govoriti o kraljični Zinajidi ter povedati prav vse, kar je o nji vedel. Med delom je pa slavni mojster spoznal, da bi bil kraljevič Boleslav imeniten primer za svetega Jurija, kakor bi boljšega morda nikjer ne našel. Zato je mimogrede od njegovega obraza in njegove postave napravil več risb, ki jih je po dokončanem delu seboj odnesel.

Doma se je slavni mojster brez odlašanja polotil naročene podobe. Sveti Jurij je bil na tej sliki močno podoben kraljeviču Boleslavu, a devica, ki jo je svetnik iz zmajevih krempljev rešil, je bila za las enaka prelepi kraljični Zinajidi. Slikarju je bila poglobitna stvar lepota in zato mu je bilo malo mar, ali živita sosedni kraljevi rodovini v prijateljstvu ali sovraštvu. Zamere se pa tudi ni bal, ker je imel sliko že naprej plačano.

Slika je prispela na dvor kralja Vladislava, kjer so jo vsi občudovali. Saj je

bila res neizrečeno lepa in tudi kralju Vladislavu je morala biti všeč. Konj je bil tako isker in živ, zmaj neznansko grozen in strašen, a svetnik na moč lep in zmagovito junaški. V rešeni devici so vsi prepoznali prelepo kraljevo hčer ter hvalili slavnega mojstra, ki se je znal svojemu naročniku tako imenitno polaskati. Komu je svetnik podoben, pa ni nihče vedel. Če se je morda komu zdelo, je raje previdno molčal, da ne bi pokvaril veselja kralju ali pa celo kraljični, ki ji je bila svetnikova podoba očitno všeč.

Tačas, ko je kraljična Zinajida nevede občudovala njegovo podobo, je pa kraljevič Boleslav vzdihoval pred risbo njenega obraza. Odkar je bil slikar odšel, je bilo kraljeviču Boleslavu neizrečeno dolgčas, ker se ni mogel z nikomer več o prelepi kraljični meniti.

Zato je po dolgem premišljevanju potožil svoje stiske očetu, kateremu je celo predlagal, da naj bi z veliko vojsko napadla kralja Vladislava ter mu ugrabila hčer, nakar bi se kraljevič z njo poročil, pa naj bi bilo to kralju Vladislavu prav ali ne.

Kralj Ljudomil je razumel sinovo željo, ko si je bil ogledal mojstrovo risbo obraza kraljične Zinajide. Ali kot izkušen in moder oče je dejal kraljeviču:

»Nepremišljena in prenačljena je tvoja misel, zakaj sreče si ne moreš nikoli z mečem pridobiti. Potrpi, sin moj, in počakaj prilike, ki ti na lepši in bolj časten način pomore do cilja!«

Pametni oče je lahko svetoval potrpljenje, a težko je ubogal pameten svet mladi sin, ki je imel samo eno željo in eno misel. V navdušeni zaverovanosti bi se bil kraljevič Boleslav polotil vsega, kar bi mu izpolnitev želje obetalo. Samo hitro naj bi se vse izpolnilo. In če bi mu kdo dejal, da je treba premakniti gore, bi tudi to kar z golimi rokami poskusil. Sicer je sprevidel, da ima njegov kraljevski oče prav, ali zdelo se mu je, da mu vsaka ura potrpljenja jemlje deset let življenja. In to je bilo bridko.

Zato ni čudno, da je kraljevič Boleslav tiste ure, odkar je moral prvo misel zavreči, in dokler mu ni še nobena boljša v glavo šnila, nemilo vzdihoval in tožil, čemu se dve sosedni deželi in rodovini še sovraži, ko je bilo zaradi nesrečnega sovraštva vendar že toliko krvi prelite.

Dalje prihodnjtč.

Josip Vandot:

Začetek na pravem koncu

Stari Markež je prestal na tem svetu že vse nadloge, a jih je prenesel potrpežljivo, ker se je vedno zanašal na pomoč svetega Greguca, svojega patrona. Ko je bil star dve leti manj kot osemdeset, ga je zgrabila zadnja nadloga: naduha. Te nadloge pa se je Markež resnično ustrašil; saj je vedel, da je naduha zadnja poslanka smrti. Umrl pa bi Markež nerad, ker je mislil, da je še pre zgodaj. Njegov oče je doživel dve leti manj kot sto. Zato pa je Markež mislil, da je še mlad in mu smrt dela krivico, če ga hoče že zdaj pobrati.

V ti sili se je spet zatekel k svetemu

Gregucu, svojemu patronu. Debelo, voščeno svečo je kupil, jo nesel v cerkev in jo prižgal v stranski kapeli pod dobo svetega Greguca. »Ti moj predobri patron,« je molil s sklenjenimi rokami. »Pomagaj mi! Glej, naduha me tare. Ti sam veš, da naduho vodi smrt pod pazduho. A jaz bi tako rad doživel očetovo starost. Pomagaj mi, sveti Greguc!«

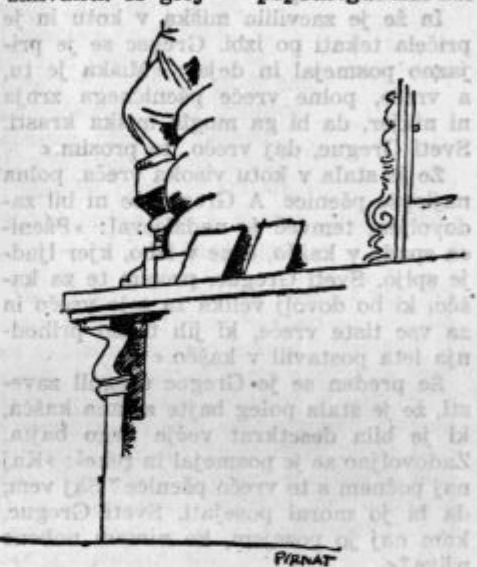
Celo uro je Markež molil v cerkvi in je vstal šele tedaj, ko je sveča dogorela do polovice. Ugasnil jo je, ker jo je hotel spet prižgati tisti dan, ko mu sveti Greguc izpolni prošnjo. Šel je domov in se zgodaj vlegel. Bil je prepričan, da se mu sveti Greguc prikaže v sanjah in mu pove, kaj je ukrenil zaradi njegove naduhe.

A nocoj ni prišla nobena sanja v Markeževo bajto, pa naj jo je starec še tako klical v spanju. Drugi dan je bil Markež ves potr in mu še jed ni dišala. Pozno popoldne je stopil v njegovo izbo popoten človek, ki ni prav nič govoril. Markež je mislil, da je siromak in obnem mutec. Zato je postavil predeni

latvico kislega mleka in skodelo z žganci, ki so ostali od južine. Popotni človek ni črnil besedice. Posrebal je mleko in do dna pospravil žgance.

Potem je naglo vstal in izpregovoril: »Prosil si v svoji nadlogi svetega Greguca pomoči. Glej, pomoči ti je zagotovljena. Samo prav moraš začeti, pa bo vse v redu. Zdrav ostani!«

»Jojme, to je sam sveti Greguc,« se je Markež razveselil. Hotel se mu je lepo zahvaliti. A glej — popotnega človeka

že ni bilo nikjer več.

Tri dni je Markež premišljal, kako naj prične, da se reši naduhe. In se je domislil in prosil svetega Greguca, naj zra- ste iz njegove bajte lepa palača, v palači sto služabnikov, ki ga bodo na mehkem stolu prenašali iz sobane v sobano, v vsaki sobani pa bo stal učen zdravnik, ki bo samo s prstom pomignil, pa bo že pregnal vsako bolezen iz njegovega telesa. Tako bo Markež živel zdrav še dolgo časa in bo po letih prekosil celo svojega očeta, ki je umrl, ko je bil star dve leti manj kot sto.

Ponoči se mu je sveti Greguc prikazal v sanjah. »Nisi prav želel,« mu je rekel strogo. »Zato veš, kaj te čaka. Ker pa si bil drugače pošten mož, ti hočem izkazati milost: tvojemu vnuku bom prav tako naklonjen, kot sem bil tebi. Samo želeti mora prav.«

Sveti Greguc je izginil in Markež je imel le še toliko časa, da je povedal vnuku, kaj mu je sveti Greguc naročil. Ko se je jutro komaj zaskovalo, je za vedno zatislil oči, star dve leti manj kakor osemdeset.

Takoj po pogrebu starega očeta je vnuč Gregec pričel razmišljati, kako naj začne to, česar njegov stari oče ni znal začeti. Gregec je štel nekaj nad deset let in je bil vihrave in pretkane pameti. Zato pa ni dolgo razmišljal in se je kar nenadoma s prstom potrkal po čelu.

»Bajta je revna, da še miške ne premore,« je rekel glasno, dasi je bil sam v bajti. »Prosim te, sveti Greguc, pošlji mi miško v bajto.

In že je zacvillila miška v kotu in je pričela tekati po izbi. Gregec se je prijazno posmehal in dejal: »Miška je tu, a vreče, polne vreče pšeničnega zrnja ni nikjer, da bi ga mogla miška krasti. Sveti Greguc, daj vrečo, te prosim.«

Že je stala v kotu visoka vreča, polna najlepše pšenice. A Gregec še ni bil zadovoljen, temveč je nadaljeval: »Pšenica spada v kaščo, a ne v izbo, kjer ljudje spijo. Sveti Greguc, prosim te za kaščo, ki bo dovolj velika za tole vrečo in za vse tiste vreče, ki jih bomo prihodnja leta postavili v kaščo.«

Še preden se je Gregec utegnil zavesti, že je stala poleg bajte zidana kašča, ki je bila desetkrat večja nego bajta. Zadovoljno se je posmehal in rekel: »Kaj naj počnem s to vrečo pšenice? Saj vem, da bi jo moral posejati. Sveti Greguc, kam naj jo posejem, ko nimam nobene njive?«

Komaj je izgovoril, že je stopil v bajto bogati, skopuški sosed. V zadregi je pravil, da je v davnih časih ogoljufal rajnkega Markeža za precej denarja. Zdaj ga vest peče, zato pa hoče Gregcu podariti dve njivi in ju posejati s pšenico. Gregec je bil s tem zadovoljen. Počakal je do jeseni in za bogat denar prodal pridelano žito. Kupil si je novih njiv in polja, postavil je hlev, si nakupil živine in vsega, česar mu je še manjkalo. Bajto je podril in si sezidal hišo, da je lepše ni bilo v vsi dolini. Od takrat, ko mu je sosed podaril dve njivi, ni prosil svetega Greguca ničesar več, dasi mu je vsako nedeljo prinesel v cerkev debelo, voščeno svečo.

Nekoč se mu je sveti Greguc prikazal v sanjah. Zmajeval je z glavo in ga gledal. »Čuden človek si, Gregec,« je dejal naposled. »Zakaj ne prosiš ničesar več? Ali nimaš nobene sile?«

»Nimam,« je odvrnil Gregec. »Čemu naj te prosim tega, kar si lahko pridobim s svojimi rokami? Dokler sem zdrav in močan, te ne bom nadlegoval s prošnjami.«

»Glej ga no,« se je zavzel in razvese-

lil sveti Greguc. Rekel pa ni ničesar in je izginil.

Gregec je živel dolgo, dolgo srečen in premožen. A na starost se ga je lotila naduha, da je le še težko sopesl. V ti sili se je vendarle zatekel k svetemu Gregucu in ga prosil pomoči. »Pomorem ti,« mu je odvrnil v sanjah svetnik. »Samo

prav moraš začeti.«

Gregec je natočil v čašo kapljo čiste vode. »Ljubi sveti Greguc,« je poprosil, »prilij mi k ti kaplji še kapljo zdravilne vode.«

Sveti Greguc jo je prilil. Gregec je kanil v čašo dve kaplji čiste vode in prosil svetnika, naj prilije k tema kapljicama dve kaplji zdravilne vode. Sveti Greguc mu je ustregel. In tako je šlo dalje, dokler ni bila čaša do vrha polna. Tedaj pa jo je Gregec izpil in bil je zdrav.

»Dobro delaš, Gregec,« ga je pohvalil v sanjah sveti Greguc. »Če bi bil delal tvoj stari oče tako, bi bil še danes živ, kot si ti.«

In Gregec je še danes živ in šteje toliko let, da jih ne znamo sešteti niti mi, ki hodimo prvo leto v šolo. Še manj pa znamo prešteti ona leta, ki jih bo Gregec še doživel zdrav in vesel. Kljub temu pa želimo, da bi jih bilo še mnogo, mnogo, da jih ne bomo znali sešteti niti tedaj, ko bomo hodili že v četrto razred. ***

JUTROVČKI PIŠEJO

Dragi stric Matic! Na počitnicah sem v Omišlju. Čas si krajšam s kopanjem, branjem in igranjem. Napravila sem izlet na otok Pag. Tja in nazaj smo se vozili kakih trinajst ur. Na otoku Pagu je zelo lepo. Cerkev je zelo lepa in zanimiva. Vso pot smo se vozili mimo večjih in manjših otokov. Lepo te pozdravlja

**Maja Lovšin, uč. II. razr.
v Ribnici na Dolenjskem.**

Dragi stric Matic! Pošiljam Ti sliko »Oplenec«, zadnji dom našega nepozabnega viteškega kralja Aleksandra I. Slika sem sam narisal in bi bil zelo vesel, če bi jo objavil v »Mladem Jutru«. Prav lepo Te pozdravlja

**Zagar Ciril, uč. II. razr. višje nar. š.
v Slov. Konjicah.**

Ljubi Ciril! Tvoja risba mi zelo uga-ja in zato jo prav rad objavim v »Mladem Jutru«. Gotovo bo tudi vsem Jutrovčkom prav všeč. Kje preživljaš počitnice? Oglasi se še kaj. Srčno Te pozdravlja Tvoj

stric Matic.

Dragi stric Matic! Z napetostjo sem prebrala Tvoj natečaj, ki se mi zdi prav zanimiv. Povedati Ti hočem, kako sem si sama napravila lutko iz krp. Najprej sem si iz papirja napravila kepo. Kepo sem ovila s platneno krpo in podvezala s pisanim trakom. Preoblečena kepa je predstavljala glavo. Na glavo sem s tintnim svinčnikom narisala oči, obrvi, nos, lica in ustnice. Potem sem napravila iz krp in papirja ploščnat pravokotnik, ki je predstavljal trup. Pritrčila sem ga h glavi, in punčka je bila gotova. Položila sem jo v povoje in ji privezala na glavo lično čepico. Res je, da ni imela ne rok in ne nog, a tega ni nihče opazil, ker je bila tako v povojih. Prilagam Ti sliko, ki sem jo sama narisala. Tu lahko vidiš, kako čedna je moja punčka. Lepo Te pozdravlja Tvoja

**Milica Strenčan, uč. V. razr.
V Celju.**

Ljuba Milica! Slike na žalost nisem mogel objaviti, ker je nisi prevlekla s tušem. Punčka mi je bila seveda zelo všeč in prepričan sem, da si jo bodo tudi drugi Jutrovčki napravili. Prav lepo Te pozdravlja Tvoj

stric Matic,

Ljubi stric Matic! Pošljam Ti pesmico, ki sem jo sama zložila:

Razpisali ste novi natečaj,
da stricu pisali v počitnicah bi kaj.
Odločila sem se tudi jaz za to,
da malo v kratek čas mi bo.

Jaz pač v počitnicah nikamor nisem šla,
ostala rajši sem doma
in mamici pomagala.

Saj ona trudi se za nas
in dolg pač nikdar ni ji čas.

Jaz večkrat pišem pesmice
zabavne, časih žalostne.

Obljubi zvesta sem ostala
in stričku pesmico spisala.

**Erbež Erika, uč. I. a razr. mešč. šole
v Mariboru.**

Dragi stric Matic! Že večkrat sem pisala v »Mlado Jutro« in tako se tudi danes oglasim na novi natečaj. Popisati Ti hočem, kako sem si sama napravila punčko. V mamičnem šivalnem stroju je bilo par krp. Prosila sem mamico, naj mi jih podari in res je uslišala mojo prošnjo. Krpe so bile prav lepe. Sešila sem jih in skozi malo odprtino sem natrpala slamo in papir. Za oči sem izdolbla dve luknjici. Potem sem pobarvala dve stekleni kroglici in jih vtaknila v luknjici. Nosek in usta sem lepo pobarvala. Nekje sem iztaknila staro lasuljo in jo prilepila punčki na glavo in zdaj je bila moja punčka gotova. Sklenila sem, da jo napravim tudi Tebi, če sprejmeš moje pisemce v svoj kotichek, da se boš igral z njo, kadar Ti bo dolgčas.

**Inka Čander, u. IV. razr.
v Hrastniku.**

Ljuba Inka! Kakor vidiš, sem Tvoje pisemce takoj objavil in sicer v upanju, da mi res napraviš takšno punčko iz krp. Strašno rad se igram s punčkami, lahko mi verjameš, saj sem že star, in stari ljudje so zmerom otročji. Zato se pa tudi stari ljudje tako dobro razumejo z otroki in zato imam tudi toliko mladih prijateljic in prijateljev. Ker se pa bojim, da si porabila za svojo punčko že vse mamine krpe, me skrbi, da ne bi mogla izpolniti obljube. V takem primeru mi svojo punčko nariši, da bom vsaj vedel, kakšna je. Prav srčno Te pozdravlja Tvoj

stric Matic,

Dragi stric Matic! Popisala Ti bom svoje potovanje v Banjaluko in Jajce. Za Veliko noč sem se z atekom z motorjem peljala v Bosno. Do Banjaluke smo se vozili čez njive in pašnike in vso pot je bilo zelo lepo. V Banjaluki smo si vse ogledali. Mesto je zelo lepo. Tam je velik trg, ki ga imenujejo čaršijo. Drugi dan smo nadaljevali vožnjo po ozki samotni cesti, ki je imela vse polno ovinikov. Ob cesti nismo videli nobene vasi. Vse vasi ležijo v gorah. Pot je zelo romantična. Tik ob cesti teče zeleni Vrbas, na drugi strani pa se dvigajo visoke gore. Lepota teh krajev me je očarala. Cesta pelje skozi mnoge predore. Od daleč smo že zagledali Jajce in slap Plive. Sla sva si pogledat slap. Slap je zelo lep. Pogledala sem tudi stari grad in katakombe. V Bosni je vse polno starih turških hiš. Videla sem tudi bule. Bule so muslimanske redovnice. To potovanje mi je ostalo v lepem spominu in želim si, da bi še kdaj lahko potovala po lepi Bosni.

Vlasta Žešlin, uč. II. razr. real. gimn. v Pakracu.

Dragi stric Matic! Prvič se odzovem Tvojemu vabilu in ne vem prav, ali Te naj vikam ali Te naj tikam! Ker Te pa vsi tvoji in moji Jutrovčki tikajo, Te bom tudi jaz, in upam, da mi ne boš zameril. Za počitnice grem v planine. Obhodila bom Sv. Planino, Kum, Mrzlico, Tabor in Čemšeniške planine. Nočem Ti popisati vseh dogodkov iz svojih počitnic, ker ne vem, če ne bo moje pisanje romalo v Tvoj ostudni koš. Časih sem si že mislila, da bi najrajši po telefonu govorila s Teboj, ko vržeš toliko Jutrovčkov v koš. Svetujem Ti, da svoj požrešni koš vržeš v peč in ga sežgeš. To bi bilo veselje! Vsi Jutrovčki bi se zbrali v beli Ljubljani in Ti priredili lepo podoknico. Lep pozdrav iz črnih Trbovelj Tebi in Tvojemu požrešnemu košu (čeprav sem zelo huda nanj) Tvoja

Grosar Boženka, dijakinja I. razr. m. š. v Trbovljah II.

Ljuba Boženka! Takoj ko sem prebral Tvoje ljubo pisemce, sem zgrabil koš in ga stlačil v peč. Trenotek nato so ga objeli veseli plameni in kmalu ni bilo več ne duha ne sluha o njem. Na tihem sem se že zelo veselil podoknice zbranih Jutrovčkov v beli Ljubljani, njihovega živčava — a glej smolo! Drugo jutro, ko sem stopil v pisarno, sem zagledal zraven svoje pisalne mize velik, nov koš.

Poklical sem slugo, kaj naj to pomeni, in sluga mi je slovesno odgovoril: »Vsako časopisno podjetje mora imeti koš! Gospod ravnatelj Birokrajij je tako naročil!« In ker je gospod ravnatelj Birokrajij velik gospod, sem se uklonil njegovi volji. A to Te naj nikar ne moti. Zelo vesel bom, če mi pošlješ še kedaj kako svetlo pisemce iz črnih Trbovelj. Srčno Te pozdravlja Tvoj

stric Matic.

Dragi stric Matic! Vse leto sem že težko čakala počitnic in delala obširne programe, kako jih bom preživela. Kakor je na svetu vse minljivo, tako je minilo tudi šolsko leto. A počitnice — poprej tako vroče zaželené — so postale mahoma puste in dolgočasne. Vročina je neznosna in dostikrat mislim na prijetno zimo in na hladno jesen. Ob taki priliki mi je šinila srečna misel v glavo. Sklenila sem, da si spletem pulover za zimo. Izbrala sem si lep vzorec in kmalu sedla k delu. Kupila sem 350 gr rdeče, belo in oranžno melirane volne in koščne pletenke. Če bi hotela opisati način pletenja in vrstni red vzorca, tedaj bi porabila preveč prostora. Največkrat sem pletla v senci pred hišo.

Rivec Marta, uč. III. razr. I. dekl. m. š. v Ljubljani.

Listnica uredništva

Uganke in križanke v zadnjih številkah so pravilno rešili:

Grosar Boženka, uč. I. a razr. mešč. šole v Trbovljah II, Vavpotič Branko, uč. III. razr. na Grabnu v Ljubljani, Milica Dolničar, uč. V. razr. v Celju, Jože Melavec, dijak drž. real. gimn. v Mariboru, Slavko Grum, uč. I. razr. mešč. šole v Novem mestu, Mirko Dežman, uč. IV. razr. gimn. v Ljubljani, Jeran Jurij, dijak II. razr. gimn. v Ljubljani, Dušan Cener, uč. II. razr. v Nišu.

J. J.: dijak v Ljubljani: Tvoje uganovi natečaj!

D. F. Zagorci p. I. p. P.: Pošljite rešitev svoje zloženke. Skušali jo bomo čim prej objaviti.

Črešnja in lipa

V gaju nad vasjo rastejo in se košatijo raznovrstna drevesa. Pa se oglasi cvetoča črešnja in bahavo zakliče sosedi lipi:

»Poglej me, poglej! Kakor nevesta sem. Vsa bela, vsa cvetoča. In to v tem zgodnjem času, ko ste druga drevesa še vsa brez cvetja. Sicer je pa itak brez pomena, kdaj na primer cveteš ti, ko nikdar ne obrodiš nikakega sadu. Z menoj je seveda drugače. Moj sad, kdo ga ne pozna, kdo ga ne ceni, pa naj bo star ali mlad. Res ne vem, čemu je na svetu takšno drevje, ki ne rodi sadu!«

Pač bi bila ponosna lipa lahko marsikaj navedla v svojo obrambo, toda ni ji bilo do prerakanja z domišljavo črešnjo. Radi tega je bila bahava črešnja mnenja, da je lipo popolnoma ugnala, vsled česar je bila njena že itak prevelika domišljavost še vse bolj podkrepjena.

Bilo je nekaj mesecev kasneje in črešnjevo drevo se je kar šibilo pod težo rdečega sadu, ko se prav pod njim ustavita dva možaka. Eden izmed njiju se ozre v veje in globoko vzdihne. Tovariš ga vpraša, zakaj postaja kar naenkrat otožen, in vprašani pravi:

»Opazil sem črešnjevo drevo nad seboj ter se pri tem iznova spomnil na nesrečo, ki je zadela mojega sina, ko je obiral sladki črešnjev sad. Ta revež je po nesreči telebnil z drevesa, si pri padcu zlomil nogo in vrhu tega dobil tudi težke notranje poškodbe. Vzlic domači in zdravniški negi je dolgo nihal med življenjem in smrtjo. Mučila ga je silna vročina in strašna žeja, ki smo mu jo pa najuspešneje gasili z zdravilnim čajem lipovega cvetja. O blaženi lipov čaj, v kolikih boleznih je zdravnik. Naj si bo zoper prehlad, zoper kašelj, za bolna prsa, za pljuča, jetra in vse drobovje. Za čiščenje krvi ni boljših zdravil, kakor je lipov čaj, to trdijo celo zdravniki. Sicer sem se pa o tem že sam neštetokrat prepričal, še posebno pa zdaj, ko sem videl, kako blažilno so vplivale dobrote lipovega drevesa na mojega sina, kate-rega mi je črešnjevo drevo skoroda končalo. Hvala Bogu, da imamo ljubo lipovo drevo, ki zasluži, da se mu odkrijemo!«

»No seveda,« mu prepričevalno priklamava tovariš. »V moji domači lekarni je lipovo cvetje vedno na prvem mestu. Glej torej, da bo tudi pri tebi vedno v zalogi!«

V bližini stoječa lipa je z lahnim šumenjem izrazila, da je prejela sijajno zadoščenje na napade domišljave črešnje, ki se je v tem trenutku vsa ponižana prepričala, kako krivično je nastopala napram lipi, ker jo je zaničevala in hvalisala samo svoje dobrine.

Bahavost in domišljavost je bedast greh, ki dela krivico bližnjemu, prej ali slej pa prav gotovo domišljavca same-mega osmeši kakor zasluži.

A. FRANCEVIČ:

Bankova Lenka

»Striček Janko, striček Janko, oh zakaj si prokurist in čemu le hodiš v banko, pa ne delaš nam v korist!«

»Vnuke moje, drage vnuke, kje pa ste kdaj vlagale? Nikdar moke ni brez muke, glavnica pomaga le.«

Bistra Lenka mu prinese prazno škatlo od žveplenk, dve štrfici* vanjo strese, kakor da je ženka in cvenka.

»V banko nesil, skopi striček, to za vložno knjižico, vanjo vlagam nov štrfiček in četrto fižico.«

Komaj leto je minilo — glejte čudo vložnih knjig! — Lenka prejme za darilo velik venec sladkih fig.

»Hodi v banko, striček, hodi, saj si dober prokurist, nikdar več se ne prigodi, da ti rečem antikrist!«

* Strpič, tudi štrpič štrfič. Po Dolenjskem štrfica — figa (palec na roki moli izmed kazalca in srednjaka, ali pa mezinec izmed prstanca in sredinca).

Za kratek čas

Učitelj: »Torej zdaj veste, zakaj morate znerom sami spisati svoje domače naloge. Ti, Pepček, tam v zadnji klopi, povej, ali smeš pustiti, da ti oče spiše nalogo?«

Pepček: »Ne, ne smem!«

Učitelj: »In zakaj ne?«

Pepček: »Zato, ker mi jo ne bi prav napravil!«

Nerodni Tinko, goli Kosmatinko

Medvedek leni, godrnjavi
počiva, liste bere v travi.
Nekdo pa Tinka je naprosil,
— sek, sek — da travo bi pokosil.

In glej ga nepazljivca Tinka,
zareže tudi v Kosmatinka...
Neznansko medved je zatullil,
renčal in Tinka je nahrulil.

Naš Kosmatinko zdaj — o Bože! —
oguljen je do gole kože.
Pa več ne brunda, nič ne pravi,
saj tu sta vkup dve brihtni glavi.

Storjeno bilo je takó,
da naš medvedek prelepó
v debelem plašču se sprehaja
in s Tinkom pleše ringaraja.

ODGOVORI

1. Alfred Nobel, ki je l. 1867. izumil dinamit. Obresti svojega premoženja je zapustil za vsakoletne nagrade tistim, ki so si pridobili največje zasluge na polju 1. fizike, 2. kemije, 3. zdravilstva, 4. književnosti, 5. sprave med narodi.

2. »Katekizem s pesmimi«, spisal Primož Trubar l. 1551.

3. Družba sv. Cirila in Metoda, ki je bila ustanovljena leta 1885.

4. 15. junija 1389.

5. Slovenec Davorin Jenko.

Manica:

UGANKA

Pet zlogov ti ime države vkup sestavi:
Kdor reče a, ta mora reči be,
(tako že star pregovor pravi),
zlog tretji — zopet črki dve —
po italijansko vedno pritrjuje,
četrti zlog slovensko zanikuje
in peti nemško zopet prikimuje:
kdo ve,
kako dežela ta se amenuje?

REŠITEV KVADRATA II.

1. osir, 2. srce, 3. ick, 4. reka.

KVADRAT III.

1. Vrh v Triglavskem pogorju, 2. varovalka očesa, 3. —, 4. dirkališče pri Ljutomeru.

1	2	3	4
		S	
3			R
3	S	R	C E
4			E

